

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ХУДИК МИКОЛА ПАВЛОВИЧ
УХВАЛА

23 травня 2019 р. Київ

6648/0/18-19

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Худик Микола Павлович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Ковальчука Ігоря Олексійовича стосовно судді Суворовського районного суду міста Одеси Аліної Сніжани Степанівни,

встановив:

29 травня 2018 року до Вищої ради правосуддя за вхідним № К-3250/0/7-18 надійшла дисциплінарна скарга Ковальчука І.О. стосовно судді Суворовського районного суду міста Одеси Аліної С.С.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 29 травня 2018 року вказану скаргу передано члену Вищої ради правосуддя Бойку А.М. У зв'язку із закінченням терміну його повноважень згідно із протоколом повторного автоматизованого визначення члена Вищої ради правосуддя по справі від 3 червня 2019 року зазначену скаргу передано мені для проведення попередньої перевірки.

Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя визначаються Конституцією України, законами України «Про Вищу раду правосуддя» та «Про судоустрій і статус суддів».

Статтею 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та статтею 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що дисциплінарні провадження щодо суддів здійснюють Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя за скаргою щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарна скарга), поданою відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», або за ініціативою Дисциплінарної палати у випадках, визначених цим Законом.

Відповідно до частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи; за наявності підстав, визначених пунктами 1-5 частини першої статті 44 цього Закону, повертає дисциплінарну скаргу скаргнику.

Вимоги до дисциплінарної скарги встановлено частиною другою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», за змістом якої скарга повинна містити конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також посилення на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаргником відомості.

У дисциплінарній скарзі зазначено, що в провадженні судді Аліної С.С. понад 9 місяців перебувала цивільна справа № , яка фактично була розглянута нею за одне судове засідання — 25 квітня 2018 року, при цьому суддею не вживалися заходи щодо розгляду справи у встановлений законом строк, зокрема у зв'язку неодноразовою неявкою позивача у судові засідання (28.11.17, 15.12.17, 07.02.18).

Також скаргник вказує на недотримання суддею Аліною С.С. засад рівності всіх сторін перед законом і судом, змагальності та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості, зокрема у зв'язку із задоволенням заяви представника позивача про виклик свідка, яка не була зареєстрована в автоматизованій системі документообігу суду, а також у зв'язку із недослідженням в судовому засіданні доказів, наданих відповідачем (скаржник) до заперечень проти позову.

Крім того, скаргник зазначає, що суддею Аліною С.С. в ухваленому нею судовому рішенні від 25 квітня 2018 року не наведено мотивів прийняття та відхилення аргументів сторін щодо суті спору та наданих ними доказів.

Також скаргник звертає увагу на те, що в судовому засіданні 25 квітня 2018 року після проголошення вступної та резолютивної частини рішення суддею було повідомлено, що виготовлення повного судового рішення відбудеться після 1 травня 2018 року, однак у тексті цього рішення зазначено про його виготовлення у день ухвалення, при цьому надіслано до Єдиного державного реєстру судових рішень лише 3 травня 2018 року.

З огляду на викладене скаргник вважає, що суддею Аліною С.С. під час розгляду вказаної справи було порушено його право на доступ до суду та право на справедливий суд, що підриває авторитет правосуддя, у зв'язку з чим він просить притягнути суддю до дисциплінарної відповідальності на підставі підпунктів «а», «б», «г» пункту 1, пункту 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Під час попередньої перевірки дисциплінарної скарги встановлено таке.

18 липня 2017 року до провадження судді Аліної С.С. надійшла позовна заява , яка діє в своїх інтересах та в інтересах неповнолітніх дітей , до про вселення, усунення перешкод у користуванні, розпорядженні та володінні власністю (справа №).

19 липня 2017 року суддя Аліна С.С. постановила ухвалу про відкриття провадження у справі із призначенням справи до розгляду на 25 жовтня 2017 року (у період з 07.08.17 по 15.09.17 суддя перебувала у відпустці).

25 жовтня 2017 року судове засідання у справі не відбулось у зв'язку із перебуванням судді у відпустці та було відкладено на 28 листопада 2017 року.

28 листопада 2017 року судове засідання було відкладено на 15 грудня 2017 року у зв'язку з неявкою сторін.

15 грудня 2017 року судове засідання було відкладено на 7 лютого 2018 року у зв'язку з неявкою сторін.

В судове засідання 7 лютого 2018 року з'явився відповідач, проте у зв'язку з неявкою позивача судове засідання було відкладено на 23 лютого 2018 року для повторного виклику позивача в судове засідання.

23 лютого 2018 року судове засідання не відбулось у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю судді та було відкладено на 26 березня 2018 року.

26 березня 2018 року судове засідання також не відбулось у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю судді та було відкладено на 24 квітня 2018 року.

24 квітня 2018 року за участі представника позивача та відповідача відбувся розгляд справи по суті із допитом свідка (за клопотанням представника позивача), за результатами якого ухвалено рішення про задоволення позову та вселення позивача та її неповнолітніх дітей до квартири, що належить усім членам сім'ї Ковальчук на праві власності у рівних частках.

У письмових поясненнях, наданих під час попередньої перевірки, суддя Аліна С.С. пояснила, що недотримання визначеного законом строку розгляду справи зумовлено об'єктивними причинами, зокрема суддівським навантаженням, у зв'язку з чим судові засідання у справі призначались із значним інтервалом, при цьому зазначила, що відкладення судових засідань відбувались з поважних причин, зокрема у зв'язку із неявкою обох сторін, її відпустками та тимчасовою непрацездатністю, що не вказує на безпідставне затягування розгляду справи, а тому не може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді.

Під час попередньої перевірки встановлено, що у 2018 році у провадженні судді Аліної С.С. перебувало 1191 справа в порядку цивільного та адміністративного судочинства, з яких розглянуто 962 справи, а також 790 справ про адміністративні правопорушення, з яких розглянуто 769 справ.

З приводу задоволення заяви позивача про виклик свідка суддя Аліна С.С. пояснила, що діяла відповідно до вимог статті 91 ЦК України, якою передбачено, що заява учасника справи про виклик свідка має бути подана до або під час підготовчого судового засідання, а якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження - до початку першого судового засідання у справі.

З приводу виготовлення тексту повного судового рішення та направлення його копії до Єдиного державного реєстру судових рішень суддя Аліна С.С. пояснила, що відповідно до положень частини шостої статті 259 ЦПК України складання повного рішення суду від 25 квітня 2018 року було відкладено на строк не більш як десять днів, після чого 3 травня 2018 року його копію надіслано до Реєстру, що вказує на відсутність у її поведінці ознак дисциплінарного проступку.

З приводу доводів скаржника про невмотивованість рішення від 25 квітня 2018 року суддя Аліна С.С. зазначила, що навела в ухваленому нею судовому рішенні належні мотиви задоволення позовних вимог із посиланням на відповідні докази та норми права, при цьому зауважила, що незгода скаржника із ними не може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді, а є підставою для подання апеляційної скарги. Суддя наголосила, що вмотивованість судового рішення не означає детальної відповіді на кожен аргумент сторін і завжди різниться залежно від особливостей окремої судової справи.

У відповідності до пункту 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності за безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом, зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасне надання суддею копії судового рішення для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень.

Отже, недотримання визначеного законом строку розгляду справи може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді лише у разі, якщо для цього не було жодних об'єктивних причин та зумовлено протиправною бездіяльністю судді.

Як встановлено під час проведення попередньої перевірки, недотримання строку розгляду вказаної справи суддею Аліною С.С. не було наслідком безпідставного затягування чи невжиття нею заходів щодо розгляду справи у встановлений законом строк, і посилань на докази, які б вказували на зворотне, дисциплінарна скарга не містить. При цьому слід зазначити, що лише одне судове засідання відкладалось у зв'язку з неявкою позивача, належним чином повідомленого про час та дату судового засідання, для його повторного виклику.

Не містить дисциплінарна скарга і посилань на докази, які б вказували на зволікання суддею Аліною С.С. із виготовленням вмотивованого судового рішення та несвоєчасне надання його копії для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень, і під час попередньої перевірки таких обставин не встановлено. Можливе помилкове зазначення дати виготовлення повного тексту рішення суду від 24 квітня 2018 року з врахуванням доводів скарги та пояснень судді про наявність ознак дисциплінарного проступку в її поведінці не свідчить.

Що стосується наявності у поведінці судді Аліної С.С. ознак дисциплінарних проступків, передбачених підпунктами «а», «г» пункту 1 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», то у скарзі відсутні конкретні відомості із посиланням на докази, що підтверджують зазначені доводи скаржника.

Щодо інших доводів дисциплінарної скарги про наявність у поведінці судді Аліної С.С. ознак дисциплінарного проступку, передбаченого підпунктом «б» пункту 1 частини першої статті 106 вказаного Закону, то вони пов'язані з незгодою скаржника із ухваленим у справі судовим рішенням, зокрема

стосуються надання належної оцінки наявним у справі доказам та ухвалення законного і обґрунтованого рішення.

При цьому слід зазначити, що Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя, які здійснюють дисциплінарні провадження щодо суддів, не наділені законом повноваженнями встановлювати або оцінювати обставини справи, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, а також перевіряти законність та обґрунтованість судових рішень. Виключне право перевірки законності та обґрунтованості судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством. Дисциплінарна відповідальність суддів не повинна поширюватися на зміст їхніх рішень.

Як встановлено під час попередньої перевірки дисциплінарної скарги, судом вищої інстанції у встановленому процесуальним законом порядку була надана оцінка дотриманню судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права під час вирішення вказаної справи та виправлено допущену цим судом помилку у їх застосуванні. Зокрема, постановою Одеського апеляційного суду від 20 червня 2019 року рішення суду першої інстанції за апеляційною скаргою відповідача було скасовано, у задоволенні позову відмовлено. Наразі судом касаційної інстанції відкрито касаційне провадження у справі.

Разом з тим, слід зазначити, що частиною другою статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлено, що скасування або зміна судового рішення не має наслідком дисциплінарну відповідальність судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли скасоване або змінене рішення ухвалено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків. Проте, під час попередньої перевірки дисциплінарної скарги не встановлено обставин, які б вказували на те, що ухвалення зазначеного судового рішення стало наслідком умисного порушення суддею Аліною С.С. правових норм чи неналежного ставлення до виконання службових обов'язків.

Зі змісту рішення суду та пояснень судді вбачається, що воно ґрунтувалося на власному суддівському тлумаченні норм ЦПК України та оцінці наявних у справі доказів, які, на мою думку, не виходять за межі допустимого суддівського розсуду і не вказують на грубу недбалість чи навмисне порушення закону. Не може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді його позиція щодо обґрунтування ухваленого судового рішення.

Дисциплінарне провадження щодо суддів має здійснюватися з урахуванням конституційного принципу незалежності здійснення судочинства та не може бути спрямовано на оцінку судових рішень, які мають переглядатися лише відповідним судом у встановленому процесуальним законом порядку, а їх зміна чи скасування, зазвичай, за відсутності “кричущих” порушень, не повинно бути підставою дисциплінарної відповідальності суддів, які брали участь в їх ухваленні.

У пункті 22 Декларації щодо принципів незалежності судової влади, прийнятої Конференцією голів верховних судів країн Центральної та Східної Європи 14 жовтня 2015 року вказано, що жоден суддя не повинен притягатися до дисциплінарної відповідальності чи звільнятися за винесені ним судові рішення, окрім як у разі грубої недбалості чи навмисного порушення закону.

У пункті 25 Київських рекомендацій ОБСЄ щодо незалежності судочинства у Східній Європі, на Південному Кавказі та у Центральній Азії (23–25 червня 2010 року) зазначено, що процедура притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності повинна стосуватися підтверджених випадків порушення правил професійної поведінки, які є значними, неприпустимими та, окрім цього, ганьблять репутацію суддівства. Дисциплінарна відповідальність суддів не може бути наслідком змісту їхніх рішень або вироків, включаючи відмінності у юридичному тлумаченні між судами; наслідком прикладів суддівських помилок чи критики суддів.

Таким чином, за результатами попередньої перевірки дисциплінарної скарги приходжу до висновку, що вона на порушення вимог пунктів 3, 4 частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» не містить конкретних відомостей з посиланням на докази, які б вказували на наявність у поведінці судді Аліної С.С. ознак дисциплінарних проступків, що відповідно до частини першої статті 106 цього Закону можуть бути підставою дисциплінарної відповідальності судді.

Пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаргнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді та/або посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

З огляду на викладене дисциплінарну скаргу слід залишити без розгляду та повернути скаргнику.

На підставі викладеного, керуючись статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 42–44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Ковальчука Ігоря Олексійовича стосовно судді Суворовського районного суду міста Одеси Аліної Сніжани Степанівни залишити без розгляду та повернути скаргнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

М.П. Худик